

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie**

Olsztyn, dnia grudnia 2011 r

Pani
Maria Sienkiewicz
Dyrektor
Zespołu Szkół w Lubominie

LOL-4101-20-03/2011, P/11/073

Wystąpienie pokontrolne

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie przeprowadziła w Zespole Szkół w Lubominie („Szkoła”) kontrolę organizacji i finansowania kształcenia oraz doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2011 (do 30 września).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 14 grudnia 2011 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia działania Szkoły w zakresie objętym kontrolą. Podstawą pozytywnej oceny było zgodne z przeznaczeniem wykorzystanie środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli, rzetelne sporządzanie corocznych sprawozdań ze sposobu wydatkowania środków na ten cel oraz wykorzystanie kwalifikacji uzyskanych przez nauczyciela w wyniku doksztalcenia zawodowego. Nieprawidłowości dotyczyły zwłaszcza niepełnego wykorzystywania przez Szkołę możliwości uczestniczenia nauczycieli w indywidualnych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego, nierzetelnego prowadzenia szkolnej bazy danych Systemu Informacji Oświatowej („SIO”), nierzetelnego przygotowania i nieaktualizowania wieloletniego planu doskonalenia nauczycieli oraz nie wystawiania delegacji służbowych nauczycielom uczestniczącym w różnych formach doskonalenia zawodowego.

1. W okresie objętym kontrolą Szkoła organizację doskonalenia zawodowego nauczycieli określiła w dokumentach, które zatwierdziła Rada Pedagogiczna zgodnie z jej kompetencjami,

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

wynikającymi z art. 41 ust. 1 pkt 4 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty².
Były nimi:

- program rozwoju Szkoły na lata szkolne 2005/2006 – 2009/2010, zatwierdzony 26 sierpnia 2005 r. oraz program na lata 2010/2011 – 2014/2015 zatwierdzony 26 sierpnia 2010 r.,
- roczne plany doskonalenia zawodowego nauczycieli, które każdorazowo zatwierdzane były przez Radę Pedagogiczną,
- wieloletni plan doskonalenia zawodowego nauczycieli na lata 2008 – 2013 zatwierdzony przez Radę Pedagogiczną w dniu 29 kwietnia 2008 r., wymagany § 6 ust. 1 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie sposobu podziału środków na wspieranie doskonalenia zawodowego nauczycieli pomiędzy budżety poszczególnych wojewodów, form doskonalenia zawodowego dofinansowywanych ze środków wyodrębnionych w budżetach organów prowadzących szkoły, wojewodów, ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania oraz szczegółowych kryteriów i trybu przyznawania tych środków³ („rozporządzenie MENiS w sprawie sposobu podziału środków”),

W ocenie Izby, plan ten nierzetelnie określał potrzeby w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli, gdyż spośród, ujętych w nim 16 form doskonalenia, aż osiem (50%) nie zostało zrealizowanych z powodu uznania ich przez Panią Dyrektor za zbędne. Dotyczyło to form dokształcania w zakresie oligofrenopedagogiki, terapii pedagogicznej, informatyki, logopedii, muzyki, socjoterapii, matematyki oraz uzyskania uprawnień egzaminatorów. Zgodnie z unormowaniem, zawartym w tym programie, miał on podlegać ewaluacji we wrześniu każdego roku, a zmiany miały być wprowadzane aneksem przez Radę Pedagogiczną. Wymogu tego jednak nie przestrzegano, gdyż jego aktualizacji dokonywała samodzielnie Pani Dyrektor.

2. Szkoła corocznie i terminowo przedkładała organowi prowadzącemu wnioski w sprawie dofinansowania doskonalenia zawodowego nauczycieli w latach 2009-2010, o których mowa w § 6 ust. 2 rozporządzenia MENiS w sprawie sposobu podziału środków. We wnioskach tych wskazywano potrzeby Szkoły, w ramach wyodrębnionych środków budżetowych organu prowadzącego, na podstawie art. 70a ust. 1 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela⁴, tj. w kwotach 5,1 tys. zł w 2009 r. i 5,5 tys. zł w 2010 r., stanowiących 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli.

² Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572 ze zm.

³ Dz. U. Nr 46, poz. 430

⁴ Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 ze zm.

Ustalono jednak, że w latach 2009 – 2010, na wniosek Pani Dyrektor, kwoty te zmniejszono odpowiednio do 4,4 tys. zł i 4,1 tys. zł. Mimo zmniejszenia planu wydatków na doskonalenie zawodowe nauczycieli, faktyczne wykorzystanie środków na ten cel było znacznie niższe i wynosiło odpowiednio 25,5% oraz zaledwie 3,6% pierwotnie planowanych środków.

Wykorzystanie powyższych kwot było zgodne z przeznaczeniem wskazanym w § 2 rozporządzenia MENiS w sprawie sposobu podziału środków, a sprawozdania przedkładane organowi prowadzącemu sporządzono rzetelnie i terminowo.

Najwyższa Izba Kontroli zwraca jednak uwagę, że w myśl art. 12 ust. 3 i art. 42 ust. 2 pkt 3 Karty Nauczyciela, wszyscy nauczyciele powinni podnosić swoją wiedzę poprzez uczestniczenie w różnych formach doskonalenia zawodowego. Tymczasem z ustaleń kontroli wynika, że spośród 19 nauczycieli zatrudnionych w latach 2008/2009 - 2009/2010 dziewięciu (47,4%) oraz w 2010/2011 dziewięciu (60%) spośród 15 zatrudnionych nie ukończyło żadnej z form kształcenia bądź doskonalenia zawodowego. Byli to głównie nauczyciele dyplomowani. Szkoła nie wykorzystwała zatem w pełni możliwości uczestniczenia nauczycieli w indywidualnych formach kształcenia i doskonalenia zawodowego.

3. Nierzetelnie prowadzono szkolną bazę danych SIO, ponieważ nie wprowadzono do niej wszystkich wymaganych informacji. Dotyczyło to danych o ukończonych formach doskonalenia, określonych w art. 3 ust. 4 pkt 1 lit. h ustawy z dnia 19 lutego 2004 r. o systemie informacji oświatowej⁵. Za rok szkolny 2009/2010, w bazie tej nie ujęto informacji o czterech nauczycielkach, które ukończyły formy doskonalenia zawodowego. Należy przy tym zauważyć, że stosownie do art. 7 ust. 1 ww. ustawy, Szkoła zobowiązana była do sprawdzania kompletności, poprawności i zgodności ze stanem faktycznym danych gromadzonych w SIO.

4. NIK pozytywnie ocenia wykorzystywanie (w badanym okresie) kwalifikacji nauczycielki, które uzyskała w wyniku ukończenia studiów podyplomowych w zakresie terapii pedagogicznej, dofinansowanych ze środków Gminy. Nauczycielka ta bowiem, prowadziła m.in. zajęcia, odpowiadające uzyskanym kwalifikacjom.

5. Izba pozytywnie ocenia poziom nauczania albowiem średni wynik sprawdzianów przeprowadzonych w Szkole w latach 2009 - 2011 znajdował się odpowiednio w szóstym, czwartym i piątym przedziale skali staninowej, tj. odpowiednio na poziomie wyższym od średniego, niższym od średniego i średnim.

Zauważyć należy, że nauczyciele na bieżąco analizowali wyniki nauczania i podejmowali działania korygujące w prowadzonej pracy pedagogicznej. Przeprowadzone w roku szkolnym

⁵ Dz. U. Nr 49, poz. 463 ze zm.

2010/2011 testy wykazały, że najtrudniejsze (dla uczniów) okazały się zadania wymagające praktycznego wykorzystania wiedzy oraz pisania, z których to uzyskali najniższą ilość punktów, odpowiednio 44% i 52%.

6. Izba negatywnie ocenia niewystawienie przez Szkołę delegacji służbowych 18 nauczycielom uczestniczącym (w okresie objętym kontrolą) w różnych formach doskonalenia zawodowego, pomimo niewykorzystania aż 85,5% planowanych środków na doskonalenie zawodowe nauczycieli w latach budżetowych 2009 – 2010.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- 1) weryfikowanie kompletności, poprawności oraz zgodności ze stanem faktycznym baz danych SIO,
- 2) podjęcie działań dla zapewnienia wykorzystania środków na finansowanie doskonalenia zawodowego nauczycieli w wysokości 1% planowanych rocznych środków przeznaczonych na wynagrodzenia osobowe nauczycieli,
- 3) wystawianie delegacji służbowych wszystkim nauczycielom kierowanym do uczestnictwa w formach doskonalenia zawodowego przeprowadzanych poza siedzibą Szkoły.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektora, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu ich realizacji lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Pani prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

Z poważaniem